

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A43012813
A43-0128-13/10

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā

2013.gada 28.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente M.Osmāne,
tiesneses S.Gintere un V.Zommere

rakstveida procesā izskatīja akciju sabiedrības „Nosaukums” pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes direktora 2013.gada 10.maija pieprasījuma Nr.8.15-11/39594 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Nodokļu kontroles pārvaldes direktora vietnieks ar 2013.gada 10.maija pieprasījumu Nr.8.15-11/39594 „Par ziņu sniegšanu” (turpmāk – pieprasījums), pamatojoties uz likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu” 10.panta otrās daļas 2.punktu un saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktu, kā arī ievērojot Eiropas Savienības Padomes 2011.gada 15.februāra Direktīvas 2011/16/ES „Par administratīvu sadarbību nodokļu jomā un ar ko atceļ Direktīvu 77/799/EEK” (turpmāk – Direktīva Nr.2011/16) 18.panta 2.punktu, lūdza AS „Nosaukums” nekavējoties, bet ne vēlāk kā 14 dienu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas sniegt šādu Igaunijas nodokļu maksātāja O.O. (reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; adrese /adrese/) nodokļu administrēšanas vajadzībām paredzami svarīgu informāciju par darījumiem ar trešo personu O.M. (reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/; adrese: /adrese 2/) par laika periodu no 01.03.2012. līdz 31.03.2013.:

- 1) bankas konta Nr./konta numurs/ esamība;
- 2) bankas konta Nr./konta numurs/ turētājs;
- 3) bankas konta Nr./konta numurs/ izraksts par norādīto laika periodu.

[2] 2013.gada 23.maijā Administratīvajā apgabaltiesā saņemts AS „Nosaukums” (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums par pieprasījuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Ziņas, kuras lūgts sniegt pieprasījumā, ir neizpaužamas ziņas Kredītiestāžu likuma 62.panta piektās daļas izpratnē.

No pieprasījuma izriet, ka nodokļu maksātājs, kura nodokļu administrēšanas vajadzībām tiek pieprasīta informācija, ir *O.O.* (reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/), taču informācija tiek pieprasīta par trešo personu (kontu esamība, turētājs, izraksts), jo pieprasījumā norādītie konti, par kuriem ir lūgts sniegt neizpaužamās ziņas, nav atvērts *O.O.*

[2.2] Pieteicējas ieskatā, Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktā likumdevējs tiešā tekstā paredzējis VID tiesības saņemt tikai noteiktā veida informāciju attiecībā uz trešajām personām, proti, ziņas vai dokumentus saistībā ar konkrētiem darījumiem. Minētais atbilst Direktīvas Nr.2011/16 Preambulas 9.punkta noteiktajam, ka informācijas pieprasījumam jābūt par konkrētiem gadījumiem un nav pieļaujams pieprasīt to informāciju, kas visticamāk nav saistīta ar attiecīgā nodokļu maksātāja nodokļu jautājumiem. Par saistību ar attiecīgā nodokļu maksātāja nodokļu jautājumiem nevar atzīt informācijas pieprasījumu sniegt nodokļu maksātāja darījumu partnera konta izrakstu. Minētais nonāktu pretrunā Direktīvas Nr.2011/16 Preambulas 9.punktā noteiktajam, jo pilnīgi visi izrakstā atspoguļotie darījumi visticamāk nav saistīti ar pārbaudāmā nodokļu maksātāja nodokļu jautājumiem.

Lai gan bankas noslēpums pats par sevi nevar būt šķērslis informācijas sniegšanai (Direktīvas Nr.2011/16 18.panta 2.punkts), tomēr Latvijas Republikai kā dalībvalstij ir jāsniedz pieprasītā informācija tikai tādā apmērā, kādā tas ir atļauts Latvijā (Direktīvas Nr.2011/16 17.panta 2.punkts) un direktīvas pārņemšana neuzliek Latvijai pienākumu paziņot tādu informāciju, kuras ievākšana būtu pretrunā ar Latvijas Republikas tiesību aktiem.

Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punkts ierobežo VID tiesības pieprasīt informāciju par trešajām personām, nosakot, ka VID ir tiesības iegūt informāciju tikai par trešās personas darījumiem ar konkrētu nodokļu maksātāju.

Informācijas pieprasījums par trešās personas kontu ar visiem tajā veiktajiem darījumiem ir pretrunā Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktā noteiktajam, proti, persona, uz kuras vārda atvērts pieprasījumā norādītais konts, nav tas nodokļu maksātājs, uz kuru būtu attiecināms Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktā minētais tiesiskais pamatojums, kas ļauj pieprasīt informāciju par šo personu.

[2.3] Pieprasījums nav pamatots ar Eiropas Savienības normatīvo aktu, kā to paredz Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punkts.

[3] Paskaidrojumos par pieteicējas pieteikumu VID norādīja, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[3.1] Jāņem vērā Direktīvas Nr.2011/16 18.panta 2.punktu, saskaņā ar kuru šīs direktīvas 17.panta 2. un 4.punktu nekādā veidā nevar interpretēt kā tādu, kas dalībvalsts pieprasījuma saņēmējai iestādei ļautu atteikties sniegt informāciju tikai tāpēc, ka šī informācija ir bankas, citas finanšu iestādes, pārstāvja vai personas, kas darbojas kā aģents vai fiduciārs, rīcībā, vai tāpēc, ka informācija ir saistīta ar kādas personas īpašumtiesību interesēm.

VID, izpildot Igaunijas nodokļu administrācijas administratīvās sadarbības ietvaros saņemto lūgumu nodokļu jomā, nosūtījis pieteicējai nodokļu administrēšanas struktūrvienības vadītāja akceptētu pieprasījumu un tas atbilst Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punkta a), b) un h) apakšpunktā norādītajam pieprasāmās informācijas apjomam.

[3.2] Pieprasījums ir pamatots un atbilst normatīvo aktu prasībām.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums ir apmierināms.

[5] VID ir nosūtījis AS „*Nosaukums*” pieprasījumu, kurā lūgts sniegt ziņas par Igaunijas nodokļu maksātāja *O.O.* nodokļu administrēšanas vajadzībām paredzami svarīgu informāciju par darījumiem ar trešo personu *O.M.* par bankas konta Nr./*konta numurs*/ esamību, bankas konta Nr./*konta numurs*/ turētāju un bankas konta Nr./*konta numurs*/ izrakstu par laika periodu no 01.03.2012. līdz 31.03.2013. Pieprasījums pieteicējai nosūtīts, pamatojoties uz likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu” 10.panta otrās daļas 2.punktu, Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktu un saskaņā ar Direktīvu Nr.2011/16.

Lietā ir strīds par to, vai VID ir tiesības saņemt pieprasītās ziņas.

[6] Administratīvā apgabaltiesa, interpretējot Kredītiestāžu likuma 1.panta 9.punktu, 61.panta pirmās daļu un Kredītiestāžu likuma 62.panta piekto daļu, lai noskaidrotu Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmajā daļā iekļautā jēdziena „neizpaužamas ziņas” saturu, ir atzinusi, ka neizpaužamas ziņas ir ziņas par klientu un viņa darījumiem, kas kļuvuši zināmi kredītiestādei, sniedzot finanšu pakalpojumus. Ievērojot Kredītiestāžu likuma 61.panta pirmajā daļā nostiprinātās garantijas klientu noslēpumu neizpaušanā, ziņas par klientu un viņa darījumiem minētā panta izpratnē ietver arī informāciju par to, ka persona ir konkrētās kredītiestādes klients, kā arī ziņas par kredītiestādē atvērtajiem kontiem (*sk., piemēram, Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 28.oktobra sprieduma lietā Nr.A42606307 12.punktu, 2011.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr.A43009411 8.punktu*).

Izvērtējot VID pieprasījumā norādītās informācijas apjomu un raksturu – bankas konta esamība, bankas konta turētājs, bankas konta izraksts par laika periodu no 01.03.2012. līdz 31.03.2013., kā arī ievērojot augstāk minēto tiesību

normu interpretāciju, apgabaltiesa atzīst, ka visa pieprasītā informācija atbilst neizpaužamu ziņu statusam.

[7] Kredītiestādei ir formāli jāpārlicinās (vadoties no pieprasījumā iekļautās informācijas), vai persona, par kuru tiek pieprasīta informācija, atbilst tam personu lokam, par kurām var tikt pieprasīta informācija. Kredītiestādei tāpat ir jāpārlicinās par sniedzamo ziņu apjomu, kas nedrīkst būt plašāks, nekā to nosaka tiesību aktu vai starptautisko līgumu noteikumi (*sal. Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 28.oktobra sprieduma lietā Nr.A42606307 12.1.punktu*).

[8] Kārtību, kādos gadījumos un kādā apjomā kredītiestādes rīcībā esošās neizpaužamās ziņas sniedzamas VID, ir paredzēta Kredītiestāžu likuma 63.pantā. Šā panta pirmās daļas 11.¹punkts, ar kuru pamatots pieprasījums, noteic, ka kredītiestādes rīcībā esošās neizpaužamās ziņas sniedzamas VID, pamatojoties uz pieprasījumu, ko akceptējis VID ģenerāldirektors, viņa vietnieks vai nodokļu administrēšanas struktūrvienības vadītājs vai viņa vietnieks, saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem vai Latvijas Republikas Saeimas apstiprinātiem starptautiskajiem līgumiem, ja tajos ir noteikta paredzami svarīgas vai svarīgas informācijas sniegšana, citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai ārvalsts (starptautiskā līguma puses) konkrēta nodokļu maksātāja nodokļu administrēšanas vajadzībām paredzami svarīgu vai svarīgu informāciju (tai skaitā par darījumiem ar trešajām personām). Šā punkta piemērošanai paredzami svarīga vai svarīga informācija ir:

- a) bankas konta esamība,
- b) bankas konta turētājs,
- c) persona, kura pilnvarota rīkoties ar bankas kontu,
- d) persona, kura atvēra bankas kontu,
- e) bankas konta pārskata perioda atlikums un beigu atlikums,
- f) procentu summa, kas nomaksāta par attiecīgās bankas kontā esošajiem naudas līdzekļiem par konkrētu laika periodu,
- g) nomaksātā nodokļu summa par procentiem konkrētā laika periodā,
- h) bankas konta izraksts par konkrētu laika periodu,
- i) ziņas vai dokumenti saistībā ar konkrētu darījumu bankā,
- j) ziņas par citiem konta turētāja kontiem bankā konkrētā laika periodā, kā arī ziņas par attiecīgajiem kontiem piesaistīto maksājumu karti (tās veids, numurs un lietotājs),
- k) ziņas par attiecīgās maksājumu kartes piesaisti bankas kontam.

Apgabaltiesas ieskatā, Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punkts skaidri norobežo VID tiesības pieprasīt plaša satura informāciju par konkrētu nodokļu maksātāju un tiesības iegūt tikai noteikta veida informāciju par trešajām personām, proti, par konkrēta nodokļu maksātāja darījumiem ar tām.

[9] Pieprasījumā norādīts, ka nodokļu maksātājs, kura nodokļu administrēšanas vajadzībām tiek pieprasīta informācija ir *O.O.* (reģ.Nr./reģistrācijas numurs/).

No pieteicējas sniegtās informācijas izriet, ka pieprasījumā norādītais konts, par kuru ir lūgts sniegt neizpaužamās ziņas, nav atvērts uz pieprasījumā norādītās personas *O.O.* vārda.

Apgabaltiesa spriedumā jau ir konstatējusi, ka šāda informācija ir uzskatāma par neizpaužamu informāciju. Ņemot vērā Kredītiestāžu likuma 62.panta piektās daļas noteikumus kopsakarā ar Kredītiestāžu likuma 61.panta pirmajā daļā paredzēto kredītiestādes pienākumu garantēt klientu personas, kontu, noguldījumu un darījumu noslēpumu, kā arī Kredītiestāžu likuma 64.pantā un Krimināllikuma 200.pantā paredzēto atbildību par neizpaužamu ziņu neatļautu izpaušanu, tiesai nav pamata uzskatīt, ka AS „*Nosaukums*” pieteikumā minētais par to, ka pieprasījumā norādītais konts, par kuru ir lūgts sniegt neizpaužamās, nav atvērts uz pieprasījumā norādītās personas *O.O.* vārda, nav patiess.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa secina, ka pieprasījumā ir lūgts sniegt informāciju par trešo personu (konta esamība, turētājs un konta izraksts).

[10] Pieprasījumā ir lūgts sniegt trešās personas konta izrakstu par ievērojamu laika periodu.

Kā pamatoti norāda pieteicēja, presumējams, ka konta izraksts satur informāciju par trešās personas darījumiem ar personām, kas nav saistītas ar konkrētu nodokļu maksātāju. Līdz ar to pieprasījums neatbilst Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktā noteiktajām VID pilnvarām pieprasīt informāciju tikai par trešās personas darījumiem ar konkrētu nodokļu maksātāju.

Papildus apgabaltiesa norāda, ka Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmā daļa tika papildināta ar 11.¹punktu atbilstoši 2013.gada 14.marta likumam „Grozījumi Kredītiestāžu likumā” sakarā ar Direktīvas Nr.2011/16 pārņemšanu.

Direktīvas Nr.2011/16 ieviešanas tiesiskos rāmjus nosaka „prognozējamā svarīguma” norma, kas paredzēta kā kritērijs, lai nodrošinātu pēc iespējas plašāku informācijas apmaiņu nodokļu jomā, vienlaikus precizējot, ka dalībvalstīm nav atļauts veikt t.s. pierādījumu meklēšanu pēc nejaušības principa („*fishing expeditions*”) – Preambulas 9.punkts.

Saskaņā ar 2013.gada 14.marta likuma „Grozījumi Kredītiestāžu likumā” anotācijā norādīto sniedzamās informācijas apjoms pamatā ir iekļauts, izmantojot elektronisko veidlapu informācijas apmaiņas nodrošināšanai tiešo nodokļu jomā, kuru ir izstrādājusi Eiropas Komisija sadarbībā ar ES dalībvalstīm un kuru ES dalībvalstis Eiropas Komisijas organizētajā darba grupā par administratīvo sadarbību tiešo nodokļu jomā ir apņēmušās izmantot informācijas apmaiņas nodrošināšanai. Vērtējot elektroniskās veidlapas saturu kopsakarā ar Direktīvas Nr.2011/16 Preambulas 9.punktu, informācijas pieprasījumam jāattiecas uz konkrētu nodokļu maksātāju, kura identitāte ir norādīta veidlapā. Minētais iestrādāts Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktā, paredzot, ka VID

ir tiesības pieprasīt tikai konkrēta nodokļu maksātāja nodokļu administrēšanas vajadzībām paredzami svarīgu vai svarīgu informāciju.

Apgabaltiesas ieskatā minētajā tiesību normā likumdevējs tiešā tekstā (*expressis verbis*) paredzējis VID tiesības saņemt tikai noteikta veida informāciju attiecībā uz trešajām personām, proti, ziņas vai dokumentus saistībā ar konkrētiem darījumiem. Minētais atbilst Direktīvas Nr.2011/16 Preambulas 9.punktā noteiktajam, ka informācijas apmaiņa dalībvalstīm pēc citu dalībvalstu lūguma jāveic par konkrētiem gadījumiem un dalībvalstīm nav atļauts pieprasīt informāciju, kas, visticamāk, nav saistīta ar attiecīgā nodokļu maksātāja nodokļu jautājumiem.

Kā pamatoti norāda pieteicēja, par saistītu ar attiecīgā nodokļu maksātāja nodokļu jautājumiem nevar atzīt informācijas pieprasījumu sniegt nodokļu maksātāja darījumu partnera konta izrakstu. Minētais nonāktu pretrunā Direktīvas Nr.2011/16 Preambulas 9.punktā noteiktajam, jo pilnīgi visi izrakstā atspoguļotie darījumi, visticamāk, nav saistīti ar pārbaudāmā nodokļu maksātāja nodokļu jautājumiem.

Tādējādi apgabaltiesa secina, ka Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punkts ierobežo VID tiesības pieprasīt informāciju par trešajām personām, nosakot, ka VID ir tiesības iegūt informāciju tikai par trešās personas darījumiem ar konkrētu nodokļu maksātāju. Nav pamata uzskatīt, ka likumdevējs būtu vēlējis VID piešķirt plašākas neizpaužamo ziņu iegūšanas iespējas kā, piemēram, procesa virzītājam kriminālprocesā. Ja šādu izņēmuma kārtību likumdevējs neizpaužamo ziņu saņemšanai būtu vēlējis noteikt VID, tad tas nepārprotami būtu izdarīts.

[11] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, apgabaltiesa secina, ka informācijas pieprasījums par trešās personas kontu un visiem tajā veiktajiem darījumiem ir pretrunā Kredītiestāžu likuma 63.panta pirmās daļas 11.¹punktā noteiktajam, proti, persona, uz kuras vārda atvērts pieprasījumā norādītais konts, nav tas nodokļu maksātājs, uz kuru būtu attiecināms minētajā tiesību normā norādītais tiesiskais pamatojums, kas ļauj pieprasīt informāciju par šo personu. Tādējādi apgabaltiesa nonāk pie slēdziena, ka pieprasījums atzīstams par nepamatotu.

[12] Saistībā ar pieprasījumā ietverto atsauci uz Direktīvu Nr.2011/16 apgabaltiesa norāda, ka Direktīvas Nr.2011/16 normas nepaplašina informācijas sniegšanas lūgumu saņēmumušs valsts nodokļu administrācijas tiesības informācijas ieguvē, un tā ir saistīta ar nacionālo tiesību normu noteikumiem, kas nosaka konkrētu tās darbības ietvaru. Minētais izriet no Direktīvas Nr.2011/16 17.panta 2.punkta, kas noteic, ka šī direktīva pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij neuzliek par pienākumu veikt pārbaudes vai paziņot informāciju, ja šādas pārbaudes veikšana vai pieprasītās informācijas ievākšana pašas vajadzībām būtu pretrunā ar tās tiesību aktiem.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu pieteicējai atlīdzināma valsts nodeva Ls 20.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 63.panta septīto daļu, Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu un 307.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Apmierināt akciju sabiedrības „*Nosaukums*” pieteikumu.

Atcelt ar tā pieņemšanas dienu Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu kontroles pārvaldes direktora 2013.gada 10.maija pieprasījumu Nr.8.15-11/39594.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt akciju sabiedrībai „*Nosaukums*” samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latus).

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente */personiskais paraksts/* M.Osmāne

Tiesneses */personiskais paraksts/* S.Gintere

/personiskais paraksts/ V.Zommere

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās apgabaltiesas tiesnese

Rīgā 2013.gada 28.jūnijā

M.Osmāne